29.5.2024

RO/Pitkänen

Eduskunta
Ulkoasiainvaliokunta
Puolustusvaliokunta

Puolustusministeriön asiantuntijalausunto

Hallituksen esitys 47/2024 vp eduskunnalle laeiksi kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta ja rikoslain 46 luvun 1 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan ulkoasiain- ja puolustusvaliokunnat ovat pyytäneet puolustusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä, laeiksi kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta ja rikoslain 46 luvun 1 ja 12 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoministeriössä virkatyönä ja Puolustusministeriö on antanut hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa asiantuntijalausunnon ulkoministeriölle. Puolustusministeriön lausunnon sisältö on otettu huomioon hallituksen esityksen valmistelussa.

Puolustusministeriön huomiot olivat seuraavat:

Esitys sisältää ehdotuksen kansallisen kaksikäyttötuotteiden valvontaluettelosta. Lain 7 § mukaan kansallinen valvontaluettelo täydentäisi vientivalvonta-asetuksen liitteeseen I sisältyvää unionin valvontaluetteloa. Puolustusministeriö pitää kansallisen turvallisuuden kannalta perusteltuna ja hyvänä, että esitys sisältää kansallisen valvontaluettelon, joka täydentää vientivalvonta-asetuksen liitettä I.

Kaksikäyttötuotteiden määrittelyssä tulee huomioida ja tunnistaa rajapinnat puolustustarvikkeisiin, joiden määrittelystä vastaa puolustusministeriö. Puolustusvoimilla on asiantuntijarooli puolustustarvikkeiden määrittelyssä. Esitys sisältääkin ehdotuksen tietojensaantia koskevaksi pykäläksi (14 § Tiedon luovuttaminen viranomaisten välillä), jonka 2 momentissa todetaan, että mm. puolustusministeriöllä ja Puolustusvoimilla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa ulkoministeriölle ja Tullille 1 momentissa tarkoitetut tiedot, jotka ovat välttämättömiä ulkoministeriön ja Tullin tässä laissa tai vientivalvonta-asetuksessa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Edelleen puolustusministeriön näkemyksen mukaan Puolustusvoimilta voitaisiin pyytää muiden asiantuntijatahojen tapaan lausuntoa kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaan liittyen (18 §). Kaksikäyttötuotteiden ja puolustustarvikkeiden määrittelyiden välisten yhtymäkohtien tunnistamiseksi tulee löytää selkeä yhteistyöprosessi puolustusministeriön hallinnonalan ja ulkoministeriön vientivalvontayksikön välillä. Tietojen vaihdossa tulee huomioida riittävä tietoturva.

Ehdotuksen 22 §:ssä säädettäisiin vientivalvontaneuvottelukunnasta. Vientivalvontaneuvottelukunnan tehtävänä olisi edistää vientivalvontaan liittyvää yhteistyötä. Vientivalvontaneuvottelukunnasta säädetään myös voimassa olevan lain 6 §:ssä. Pykälän 2 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä neuvottelukunnan kokoonpanosta, tehtävistä ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

asettamisesta. Puolustusministeriön edustaja on ollut nimettynä vientivalvontaneuvottelukuntaan voimassa olevan lain aikana ja puolustusministeriö pitää perusteltuna, että näin on myös uuden lain voimaantulon jälkeen. Lisäksi puolustusministeriön näkemyksen mukaan vientivalvontaneuvottelukuntaan olisi tarkoituksenmukaista lisätä myös Puolustusvoimien edustaja. Kaksikäyttötuotteiden vientiin saattaa liittyä myös kansalliseen turvallisuuteen liittyviä intressejä, jotka näin tulisi varmistettua. Puolustusvoimien edustajan lisääminen vientivalvontaneuvottelukuntaan tukee myös yhteistyötä tuotteiden määrittelykysymyksissä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi